

Innst. 82 L

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Prop. 7 L (2015–2016)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer i universitets- og høyskoleloven (oppnevning av eksterne styremedlemmer ved statlige høyskoler)

Til Stortinget

Sammendrag

Regjeringen v/Kunnskapsdepartementet foreslår i proposisjonen endring i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven). Forslaget er tidligere omtalt i Meld. St. 18 (2014–2015), jf. Innst. 348 S (2014–2015).

Lovendringen gjelder fremgangsmåten ved oppnevning av eksterne styremedlemmer ved statlige høyskoler. Forslaget ble opprinnelig utredet og sendt på høring sammen med flere andre forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven. Av hensyn til behovet for framdrift legges oppnevning av styremedlemmer fram som et eget forslag. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag til ytterligere endringer i loven.

Det foreslås å gjeninnføre ordningen med at departementet oppnevner alle de eksterne styremedlemmene for de statlige høyskolene, tilsvarende som for universiteter og vitenskapelige høyskoler. Dette innebærer at fylkeskommunene ikke lenger skal oppnevne to av de eksterne styremedlemmene ved de statlige høyskolene. Etter forslaget skal institusjonene selv fremme forslag til eksterne styremedlemmer og departementet foreta oppnevningen på fritt grunnlag.

I tilknytning til forslaget om oppnevning av eksterne styremedlemmer foreslås også varaordningen endret, slik at det i stedet for personlige varamed-

lemmer oppnevnes en numerisk varaliste for hver institusjon.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Christian Tynning Bjørnø, lederen Trond Giske, Martin Henriksen, Tone Merete Sønsterud og Marianne Aasen, fra Høyre, Henrik Asheim, Norunn Tveiten Benestad, Kent Gudmundsen og Kristin Vinje, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bente Thorsen, fra Kristelig Folkeparti, Anders Tyvand, fra Senterpartiet, Anne Tingelstad Wøien, fra Venstre, Iselin Nybø, og fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, viser til proposisjonen.

Komiteen viser til at regjeringen i proposisjonen fremmer forslag om å endre fremgangsmåten ved oppnevning av eksterne styremedlemmer ved statlige høyskoler. Endringen fremmes nå, som et eget forslag blant flere varslede endringer i universitets- og høyskoleloven, av hensyn til behov for fremdrift i lovendringen da nye styreperioder starter 1. januar 2016.

Komiteen viser til at det i proposisjonen foreslås at Kunnskapsdepartementet skal oppnevne samtlige styremedlemmer til styrene ved statlige høyskoler. Departementet viser til at gjeldende ordning med at fylkeskommuner skal oppnevne to eksterne styremedlemmer, ikke har fungert etter hensikten. Komiteen merker seg at departementet mener endringen vil gi en mer helhetlig vurdering av samlet kompetansebehov ved styrene til de statlige høyskolene. Komiteen understreker at universiteter og

høyskoler har en sentral rolle i å bidra til regional utvikling og verdiskaping, og forventer at institusjonene tar dette ansvaret på alvor. Komiteen merker seg at det store flertallet av høringsinstanser stiller seg positivt til de foreslåtte endringene.

Komiteen viser også til forslaget om at det skal oppnevnes numeriske varamedlemmer til styret, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er avgjørende at sammensetningen av styrene reflekterer og ivaretar den regionale oppgaven som UH-institusjonene skal ivareta. Regionale hensyn og universitetene og høyskolenes regionale ansvar må fortsatt tillegges vekt i den helhetlige vurderingen av styresammensetningen, og eksterne medlemmer bør derfor ha en rimelig forankring i det samfunns- og arbeidsliv institusjonene skal forholde seg til. Disse medlemmer mener fylkeskommunens kompetanse medfører en styrke, og ikke en svakhet slik det fremstilles i høringsnotatet, og vil understreke viktigheten av at det i det fremtidige universitets- og høyskolelandskapet sikres at regionene som de nye institusjonene er plassert i, fortsatt har en kanal inn i lærestedenes styringsorganer.

Disse medlemmer går derfor imot regjeringens forslag om at departementet i framtida skal oppnevne alle de eksterne styremedlemmene. Disse medlemmer mener de fylkeskommunene som geografisk tilhører vedkommende institusjon, skal være med og utnevne representanter til styret.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag som sikrer at fylkeskommunene fortsatt skal nominere representanter til styrene ved universitetene og høyskolene.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag som sikrer at fylkeskommunene fortsatt skal nominere representanter til styrene ved universitetene og høyskolene.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i universitets- og høyskoleloven (oppnevning av eksterne styremedlemmer ved statlige høyskoler)

I

I lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler gjøres følgende endringer:

§ 9-4 sjette ledd skal lyde:

(6) Forslag til eksterne styremedlemmer og *varamedlemmer fremmes* av institusjonens styre. Det samme gjelder forslag til styreleder når rektor er ansatt. For kunsthøyskolene fremmes forslag av høyskolens styre og av Norsk kulturråd. Sametinget oppnevner på fritt grunnlag to av de eksterne styremedlemmene og *ett varamedlem* ved Samisk høgskole. *Departementet oppnevner på fritt grunnlag styreleder, med mindre institusjonen har valgt rektor som styrets leder, og øvrige eksterne medlemmer og numeriske varamedlemmer for fire år.*

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 26. november 2015

Trond Giske

leder

Kristin Vinje

ordfører